

DIVAGACIONS MATEMÀTIQUES A DOS QUARTS DE TRETZE

Senyores i senyors jo dic que per què les matemàtiques, per què la seva lògica esclafant i per què el seu insidiós desig de calcular, comprovar i racionalitzar els misteris de la terra.

Mai sentiments tan forts com l'amor, la por o la ira podran tenir una fórmula que els calculi, comprovi i racionalitzi, perquè això és el que mou el món (es clar que una bomba nuclear té la seva fórmula i pot perfectament fer anar de cul al món sencer!)

Tot i així les matemàtiques ens permeten tenir un cert domini del nostre entorn.

Si bé és cert que dos més dos fan quatre, dos i dos fan vint-i-dos i on tenim una meitat de groc i una meitat de blau hi trobem el verd, el cel blau i un sol brillant fan un dia esplèndid.

Una línia ha d'estar formada necessàriament per dos o més punts, entremig dels quals podem posar-hi infinitat d'altres punts iguals, però l'infinit mateix s'escapa d'aquesta comprensió, i sabent que els nombres són infinits i l'infinit és un concepte simplement comprensible i imaginable a la nostra imaginació, les matemàtiques no deixen de ser una eina per manipular la nostra ignorància a la qual li hem donat nom de u, de dos, de tres, de pi i de meitat.

Mentre hem descobert el perquè la gent no s'ha de lligar al llit abans d'anar a dormir per no sortir flotant, Romeu i Julieta es suïcidaven plegats perquè als seus pares no els agradaven els ingressos de la l'altra família i mentre datàvem l'origen del nostre matemàtic univers, el món ha estat empès per irracionalitats que l'han dut a comptar per milers els cadàvers d'una guerra.

I després d'aquesta introducció totalment personal intentaré relatar una història:

En Pau, a l'edat de quinze anys, era un noi més aviat poca cosa físicament, encara que extremadament intel·ligent, cosa que dificultava les seves relacions socials, donat que el sector "cool" o de moda, el titllaven de "empollon" o rata de biblioteca.

Com la majoria d'aquests individus, tendia a aïllar-se socialment i a viure reclòs al seu propi món, tot regit per les seves regles on les baralles es regien per coneixements i la gravetat era una fórmula alterable al seu criteri.

La facilitat d'aquest noi per les matemàtiques va impressionar als adults que l'envoltaven ja des de la primerenca edat dels nou o els deu anys i es donaven situacions com que el protagonista de la nostra història havia de corregir errors de la professora de primària i feia preguntes que aquesta no sabia respondre.

En arribar a secundària es va trobar amb una professora que, com havia de ser, tenia un nivell altíssim i unes ganes de transmetre tots els coneixements a altres persones incontrolables. Amb aquella professora, la Rosa, tan l'un com l'altre van aprendre molt i en Pau esperava ansiosament les hores de matemàtiques, on es divertia resolent complicats problemes de lògica que li passava la professora quan acabava els exercicis. Però la vida segueix i el que havia de passar va passar.

Un dia, recollint les eines després d'una avorrida sessió intensiva de dues hores d'història medieval i amb el cap ple de reis conqueridors, bèl·lics i cruels va mirar per la finestra i de la porta principal en sortia, mig amagada entre altres desenes de caps una deessa de bellesa, voluptuositat i sensualitat només comparable a una descripció de Balzac o les princeses meravelloses de les mil i una nits. Com que no tenia el cap massa clar va ensopegar, li van caure per terra els estris que desava, es va ajupir per recollir-ho tot i quan es va redreçar per tornar a mirar, la misteriosa noia havia desaparegut.

Al dia següent la seva única preocupació va ser intentar esborrar l'aura de misteri que envoltava la persona que monopolitzava els seus somnis i després d'uns quants avisos d'atenció a la classe per estar mirant estúpidament el sostre o enganxat al vidre de la finestra per intentar veure qui feia educació física al pati va sonar el timbre de l'esbarjo.

Se li presentava mitja hora que pensava aprofitar per buscar, trobar i, en fi, investigar sobre ella. Quan es va esgotar la mitja hora sabia que es deia Iris, tenia un any més que ell i anava a 1er de batxillerat, feia humanitats i tenia una orientació política clarament republicana, comunista, antifeixista, antibel·licista i anti qualsevol cosa que vingués dels americans i que anava a fer una xerrada a un bar que funcionava com a seu d'un grup de joves independentistes al cap de dos dies i també que feia noranta-quatre centímetres de pit.

Satisfet i impressionat de la poca intimitat que es té a un institut, va decidir assistir a aquella xerrada.

El local estava situat en un carreró fosc del barri vell i mig soterrat sota un edifici que amenaçava de caure al moment més imprevist però per dins l'ambient era càlid la sala estava il·luminada o més aviat poc il·luminada per unes làmpades antigues que penjaven de la paret i les cadires de fusta, dures i incòmodes donaven la sensació d'estar en una reunió clandestina de la guerra civil.

Al fons de la sala un grup reduït de gent restava asseguda escoltant atentament algú que estava dret davant d'ells. Aquest algú era ella. S'acostà sense fer soroll i va ser a temps de sentir:

- Així doncs farem un concert per recollir diners per fer enganxines i pegats amb el nostre símbol, però jo sola no m'aclareixo, qui m'ajuda?- Ningú aixecava el braç.

- Jo!- A l'instant es va penedir del que havia fet i va mirar a la resta de la gent, que l'escrutava amb la mirada, evidentment, encara no l'havien vist allà i menys encara en les anteriors reunions o xerrades o fos el que fos el que hi feien allà. Al cap d'una estona la gent va començar a marxar i l'Iris s'hi va acostar i li va dir que si era de per aquí, que no l'havia vist mai, cosa imaginable, i que gràcies per ajudar-la i que com es deia.

A tot això va respondre que es deia Pau, que anava al mateix institut que ella i que de res.

Els preparatius del concert van ser relativament senzills, ella es va encarregar de trucar als grups, uns grups locals que tocaven tan malament com sabien però reivindicaven per sobre de tot la llibertat, la anarquia i un munt d'ideals que havien estat oblidats en la utopia. Ell només va haver de fer alguns comptes, cosa que se li donava bé i portar fustes per muntar l'escenari, que es posaria a la part amb el sostre més alt del mateix bar.

Va ser un èxit absolut, almenys segons l'Iris i després de dues hores de gresca i alcohol que corria com l'aigua, de les quals les dues coses se'n va mantenir apartat, es va acabar la festa amb la policia a la porta i la gent sortint per la sortida del darrere.

Al dia següent, en Pau i l'Iris estaven sols, fent comptes, i la rapidesa amb la qual en Pau resolva qualsevol operació que dictava ella en veu alta, la va sorprendre bastant i impressionada va decidir convidar-lo a una beguda, ja que es trobaven al magatzem del local.

Asseguts a la taula, mal dormits i cansats van començar a parlar. Bàsicament l'Iris preguntava i en Pau responia les seves preguntes com per exemple que les matemàtiques li agradaven molt a la que ella va dir que eren horribles, sempre seguien un patró i no hi havia lloc per la improvisació i en resposta ell va agafar un tovalló de paper i li va preguntar:

- Quantes cares té aquest paper?

- Dues.

- N'estàs segura?- digué fent un somriure misteriós. Tot seguit en va fer una tira i li va mostrar les dues cares, en va girar una punta i la va ajuntar amb l'altra punta.- jo diria que només una.

- Que va, és impossible.

- Doncs mira, agafa un bolígraf i ves seguint per una cara, si quan tornes al punt de partida encara queda una cara sense ratllar, tindràs raó però si està tot ratllat només hauràs guixat per una, l'única cara del paper.- La noia ho va fer i al veure que ell tenia raó es va posar a riure i va dir:

- No ho entenc! Però si els paper són de dues cares!

- Bé, de fet en tenen sis però ja t'he entès.

- Sí. Com ho has fet?

- Es diu cinta de Moebius, el que ho va inventar, i l'únic que s'ha de fer és enganxar-los com per fer un cercle però has de girar una punta.

- Que bo! I això son mates?

- Sí, i mira, ara amb unes tisores intenta de partir la cinta per la meitat, o sigui, fer dos cintes, però més primes- I agafant-ne unes va foradar al mig de la cinta i va retallar fins que va tornar a trobar el punt però en comptes de tenir dos cintes, la que tenia es va fer més llarga! Va tornar a riure amb una rialla preciosa, encisadora.

- Que guai! A l'insti no ens ho feien això!

Després van tornar a la feina i van acabar-ho d'enllestir i quan en Pau ja marxava, intentant saber com s'hi tornaria a acostar, ja que ell ja no pintava res allà, ella mateixa el va cridar per darrere i li va preguntar si podrien quedar un dia, per que li ensenyés més trucs d'aquests.

Al cap de dos dies es van trobar al mateix bar però en una taula apartada i quan li va dir que li ensenyés alguna altra cosa ell va respondre que no, que avui farien màgia i amb un bolígraf va dibuixar una taula de cinc files i cinc columnes. A la fila de sota hi va col·locar els nombres 0,1,2,3,4 en ordre i li va dir que triés un numero més gran de vint. Va triar el vint-i-set. Sense que ella ho sabés, va restar deu al vint-i-set i el resultat el va descompondre en quatre nombres, el dos, el tres, el cinc i el set. Va escriure aquests nombres a sobre del zero i a la fila que començava per el set va continuar amb vuit, nou, deu i onze, emplenant la fila. A la del dos va fer el mateix, va posar el tres, el quatre, el cinc i el sis seguits després del dos i així amb el tres i el cinc, fins tenir la taula plena.

"Ara tria un nombre d'aquests", li va dir i va agafar un nombre, el cinc de la segona fila, quarta columna, i tots els que hi havien a la mateixa columna i a la mateixa fila els va ratllar, eliminant-los. I la Iris va anar triant nombres i ratllant les seves columnes i files fins que no en van quedar.

- Suma els que has triat a l'atzar- Ordenà en Pau ja sabent per avançat que la resposta era vint-i-set.

- Vint-i-set! Es el que havia triat! Com ho has fet?- Va dir ella rient alegrement però quan en Pau anava a respondre, ella se li va acostar i ràpidament, quan va obrir la boca, el va besar, un bes dolç i màgic on el temps es va parar i res més existia al món excepte dos boques, dos llengües, dos ànimes fusionant-se per fi en un altre lloc on les matemàtiques no tenien sentit.